

Diaconie Protestantse Gemeente Nijmegen Jaarverslag 2020

Als College van Diakenen zijn we blij u via dit jaarverslag te informeren over de activiteiten en ontwikkelingen binnen de Diaconie in 2020. Voor de financiële verslaglegging is er een afzonderlijk verslag: deze jaarrekening kan bij de administratie worden ingezien

Het college van diakenen bestaat uit de diakenen Anja Ros, Yvonne van Alebeek, Rian Boorsma, Hetty Jongepier (plv. voorzitter en secretaris), Paul van Woerkom (penningmeester) en Theo van Driel (diaconaal werker), almede de diaconale medewerkers Jeanette van der Zanden en Geeske Dam.

De vacature voorzitter van het dagelijks bestuur, die vanwege het vertrek van Ria Timmerman in 2019 was ontstaan, bleef open. De voorzitter van de Kerkenraad, Barend de Gooyert, was bereid voorlopig de collegevergaderingen te leiden. Dat heeft hij de eerste maanden ook gedaan. Eind van het verslagjaar was nog niet in opvolging voorzien, en ook de penningmeester kondigde aan te zullen vertrekken, begin 2021. Daarnaast moesten in het verslagjaar nog twee diakenen stoppen, wegens gezondheidsproblemen: Marja Theunis en Désiree Schalk. Ondanks oproepen in Over en Weer kwamen er geen nieuwe diakenen bij en zijn de vacatures in het moderamen tot op heden niet opgevuld.

Ongeveer één keer per twee à drie maanden kwam het College van Diakenen in het verslagjaar in vergadering bijeen, noodgedwongen vaak digitaal. In de week daaraan voorafgaand vond een vergadering van het dagelijks bestuur plaats. Buiten de vergaderingen om vond veelvuldig overleg plaats over de precieze uitvoering en de situatie in het diaconaal centrum De Haard..

Het jaar 2020 begon met het vertrek van de diaconaal predikant Paul Oosterhoff vanwege zijn emeritaat. Door de coronamaatregelen zou het nog tot in het najaar duren voordat zijn openbare afscheid in de Stevenskerk kon plaatsvinden.

Inmiddels was via het dienstencentrum actie ondernomen om een opvolger aan te trekken, een parttime diaconaal werker. De diaconie koos voor Theo van Driel, in eerste instantie voor drie jaar. Corona gooide ook hier roet in het eten, hij kon pas half augustus in dienst treden. Kort daarna werd opnieuw een lock down aangekondigd, zodat veel contacten sindsdien digitaal verliepen. Voor ons diaconaal centrum De Haard werd besloten een beheerder aan te stellen in de persoon van Robert Warda, die zich al enige jaren als vrijwilliger voor de diaconie had ingezet. Ook voor hem gold dat het aantal uren beperkt was en er vooralsnog geen sprake kon zijn van een vaste aanstelling. De diaconie was de afgelopen jaren flink ingeteerd op haar vermogen en ook de inkomsten liepen terug.

Het Huis van Compassie voortgekomen uit de diaconie en onderdak hebbend in het diaconaal centrum De Haard, was steeds verder los komen te staan van de diaconie. Het kondigde in het najaar van 2020 aan te willen vertrekken naar een andere locatie, waar ze meer armslag zouden hebben. Die locatie is gevonden en de verhuizing zal uiterlijk medio 2021 plaatsvinden.

Na de komst van Theo van Driel per half augustus zijn verschillende projecten geïnitieerd en lijnen uitgezet. Contact werd gelegd met verschillende verwante organisaties in Nijmegen, zoals Stichting Noodopvang Vluchtelingen, Mawteni Foundation, Stichting Financieel Beheer van Ouderen Nijmegen (FiBon), Bindkracht 10 en Zinnet/ Centrum voor Ontmoeting in Levensvragen.

Activiteiten op terrein van diverse maatschappelijke thema's:

- **Armoede**

In september was de platformbijeenkomst Armoede en schulden in het Honigcomplex, waarbij vooral de gevolgen besproken van de corona t.a.v. de bestaanszekerheid. Enkele weken na deze bijeenkomst werd in de gemeente een nieuw beleidskader vastgesteld voor armoede en schulden. Aan de hand van de volgende vier lijnen willen de gemeente samen met het platform de komende vier jaar het armoedebeleid in Nijmegen nog beter neerzetten:

1. Optimaliseren bereik en organisatie miniregelingen; vergroten bereik door o.a. het vereenvoudigen van de toegang en meer ruimte voor maatwerk.
2. Aanpak gevolgen van armoede onder kinderen.
3. Gezondheid en armoede; terugdringen gezondheidsverschillen.
4. Vergroten van het bereik onder 'werkende armen'.

Als diaconie zullen we deze beleidslijnen nauwgezet volgen en daar alert op blijven.

Door de Coronacrisis kwamen de activiteiten rond de jaarlijkse Dag van de Armoede te vervallen.

In september werd door de Zorgalliantie i.s.m. de H.A.N. een Versnellingskamer rond Armoede georganiseerd in Bemmelen. Naast de aandacht voor de Tozo-regelingen kwamen de tobende boeren aan bod. Om armoede onder agrariërs op het spoor te komen en meer aandacht te krijgen voor deze problematiek is verbinding tussen stad en platteland gewenst.

- **Dakloosheid**

De diaconie nam in de persoon van de diaconaal werker regelmatig deel aan het daklozenoverleg en heeft contact met de wethouder. Het spreekuur in de Lutherse Kerk werd aan het begin van de coronacrisis stilgelegd, maar in oktober weer opgestart. De diaconie stond garant voor de huur, de Lutherse Gemeente zorgde voor de koffie en thee. Dankzij de Adventscollecte van het O.C.P. kon er een potje worden gevormd waaruit dringende zaken kunnen worden bekostigd.

In het spreekuur wordt o.a. samengewerkt met de G.G.D., de huisartsen van Buitenzorg en de wijkagent.

- **Duurzaamheid**

Er waren verkennende gesprekken met het Studentenpastoraat rond een programma over duurzaamheid, maar dit moest vanwege de lock down worden uitgesteld.

Wel werd er i.s.m. het Huis van Compassie een start gemaakt met de bewustwording inzake Fairtrade. De diakenen en de locaties van de PGN. werd gevraagd om over te gaan op het schenken van Fairtrade koffie en thee en te overwegen om Fairtrade kerk te worden.

Individuele hulpverlening

Door de veranderingen binnen de diaconie was het noodzakelijk een nieuw stappenplan te maken voor de hulpverlening. Het aantal gehonoreerde aanvragen om financiële hulp bedroeg niet meer dan elf in totaal. Dat dat aantal zo laag is, komt doordat de diaconie zich meer toelegt op doorverwijzen naar hulpverleningsinstanties.

Naast aandacht voor individuele noden richt de diaconie zich op de oorzaak en samenhang van de financiële problematiek. Zo blijkt er bijvoorbeeld geen toereikende voorziening te bestaan voor de inkomsten van tijdelijke gedetineerden die alleenwonend zijn. Ook schieten de voorzieningen van reiskosten in bijzondere omstandigheden (bijvoorbeeld asielzoekers) tekort. Relatieproblemen zorgen er meermaals voor dat mensen in de financiële problemen komen. Uiteraard zal deze problematiek in het platform Armoede en Schulden aan de orde worden gesteld.

Project SchuldWegWijzer

Een belangrijke poot van het diaconale werk is het project SchuldWegWijzer, waarvoor twee parttime betaalde krachten in dienst zijn, die ca. 20 vrijwilligers aansturen.

Hoewel de pandemie nog niet op zijn retour was en de financiële onzekerheid voor veel mensen groot, merkte SchuldWegWijzer in 2020 geen extra toestroom van mensen in financiële problemen. Het was eerder een rustig jaar. Dat kan stilte voor de storm zijn, zoals enkele jaren geleden het geval was tijdens en na de kredietcrisis. De aanvragen voor hulp bij schulden kwamen toen later op gang en liepen nog lang door nadat de economische crisis voorbij was.

Voorals ZPP'ers en ondernemers hebben het momenteel zwaar. Ook veel anderen hebben hun inkomsten verloren. Voorlopig redden de meeste mensen zich nog (net). Enerzijds door de inkomensondersteunende regelingen die de overheid tijdelijk in het leven heeft geroepen, anderzijds doordat reserves worden aangesproken. Aankloppen voor hulp bij betalingsachterstanden of schulden is vaak nog een brug te ver. Het aantal hulpvragen in 2020 steeg dan ook niet ten opzichte van 2019.

Veel hulpverleningstrajecten gebeurden in 2020 noodzakelijkerwijs op afstand: telefonisch, via beeldbellen of e-mail. Zeker niet ideaal en niet de manier waarop SchuldWegWijzer normaliter werkt en waar de kracht van het project ligt, namelijk in de persoonlijke, intermenselijke begeleiding.

In de periode t/m maart 2020 en tussen augustus en december 2020 zijn 22 nieuwe aanvragen in behandeling genomen. Reeds lopende begeleidingen konden op afstand worden voortgezet, waardoor SchuldWegWijzer in 2020 toch nog ruim 50 trajecten heeft begeleid.

SchuldWegWijzer onderhoudt een nauwe samenwerking met de financieel experts in de wijkteams en Bureau Schuldhulpverlening van de gemeente Nijmegen. Korte lijnen met vaste contactpersonen en de juiste afstemming zijn nodig om het werk goed uit te kunnen voeren.

De gemeente Nijmegen onderstreept de toegevoegde waarde van SchuldWegWijzer in aanvulling op hun werkzaamheden en spreekt veel waardering uit over de manier waarop de vrijwilligers mensen begeleiden. Deze waardering heeft in 2020 opnieuw geleid tot het toekennen van subsidie.

Diaconie binnen de PGN

In de kerkdiensten doet in principe één diaken dienst. De inzameling van de gaven en de bediening bij het Heilig Avondmaal zijn daarbij de belangrijkste taken. Ten gevolge van de onderbemensing van de diaconie en van de coronamaatregelen is dat dit jaar niet altijd gelukt.

Geprobeerd wordt om de diaconie meer te integreren als wezenlijk onderdeel van het gemeente zijn, via het pastoresteam, de kerkenraad, het college van diakenen, de commissie GO en Over & Weer. In alle secties van de Protestantse Gemeente heeft de diaconaal werker bij wijze van kennismaking en als stimulant meegewerkt aan een aantal kerkdiensten. Hij neemt als adviseur deel aan de bijeenkomsten van de Werkgroep Diaconie van de Ontmoetingskerk en heeft daartoe regelmatig overleg met de R.K. en Protestantse pastores. Binnen de sectie van de Maranathakerk is er aandacht voor de verbinding tussen liturgie en diaconie. In het nieuwe collecterooster is gezocht

naar meer verbinding door aan te sluiten bij landelijke thema's en wekelijks liturgische suggesties te geven aan de gehele gemeente

- Dukenburg

De diaconie in de Ontmoetingskerk werkt nauw samen met de parochie Heilige Drie-eenheid in een oecumenische diaconale werkgroep, ondersteund door Theo van Driel en Pastor Trees Versteeghen.

De werkgroep bestaat voor wat de protestantse diaconie betreft uit de volgende personen: Yvonne van Alebeek, Rian Boorsma en Anja Ros. Een groot verlies was het overlijden in november van Nelie Ferwerda, een drijvende kracht in de hulpverlening in Dukenburg.

De Ontmoetingskerk heeft op vrijdag de functie van uitgiftepunt voor de voedselbank. De leden van de diaconale werkgroep zijn dan aanwezig om bij een kopje koffie een luisterend oor te bieden aan de cliënten van de voedselbank en, als dat gewenst en mogelijk is, advies en hulp te bieden.

Daartoe wordt zoveel mogelijk samengewerkt met de bestaande hulpverleningsinstanties.

De diaconie reageert daarnaast op persoonlijke hulpvragen die aangeleverd worden door het secretariaat van de kerk, de pastores, de koster of vragen die via de telefoon of mail binnen komen.

Soms staan mensen ook direct voor de deur van de kerk. Contact met hulpvragers vindt zoveel mogelijk fysiek plaats. Vanwege Corona zijn deze activiteiten vanuit de diaconie in het verslagjaar bijna geheel tot stilstand gekomen. Slechts een van de diakenen heeft in de eerste 3 maanden van 2020 regelmatig contact gehad met een buurtbewoner, totdat dat contact i.v.m. Covid stil kwam te liggen. Een ander heeft in november contact gehad met een mevrouw die hulp nodig had. In totaal is uit de gezamenlijke diaconale pot 250 euro betaald voor individuele hulpverlening.

Met Pinksteren 2020 ontvingen cliënten van de voedselbank een verassingspakketje van de kerk.

Met Kerst 2020 werden weer kerstpakketten voor de voedselbank ingezameld.

- Centrum

De Oecumenische Werkgroep Diaconie Antonius van Paduakerk en Maranathakerk Nijmegen bestaat uit: Anneke Leisink (voorzitter), Geeske Dam, Monique Leclercq, Martha Opmeer, Désirée Schalk, Esther Janse, Gabriëlle Sauer en Hetty Nieuwaard.

De werkgroep vergaderde in 2020 noodgedwongen niet vaker dan vier keer fysiek: twee keer in het voorjaar en twee keer in de (na)zomer. Voor het overige was er contact via e-mail.

In maart is tijdens de vastenactie gecollecteerd voor het Frans van der Lugt Center in Beiroet.

Anders dan vorig jaar was er alleen de vastenmaaltijd bij de Effata Gemeenschap in de Dominicuskerk. Hier werd 500 euro gedoneerd. In de Antonius van Paduakerk kon de maaltijd niet doorgaan, maar via overmaking werd een bedrag van € 1200,- geschonken.

In maart werd ook begonnen met de organisatie van de eerste voedselinzameling. Door de lock down was het aantal deelnemende kerken kleiner dan andere jaren. Er werd wel veel geld gedoneerd, maar de hoeveelheid levensmiddelen viel tegen. Desondanks zijn in de hal van de Antonius van Paduakerk toch aardig wat dozen gevuld met houdbare levensmiddelen, mede dankzij flinke publiciteit

De jaarlijkse rommelmarkt kon geen doorgang vinden, evenals de verkoop van producten uit de Wereldwinkel en de verkoop van zelfgemaakte erwtensoep tijdens de Zevenheuvelenloop.

In de Maranathakerk en de Antonius van Paduakerk werd in oktober de jaarlijkse rugzakjesactie gehouden. Mensen vullen een rugzakje met schoolspullen voor kinderen in een grensgebied van Hongarije, Roemenië en Oekraïne.

In september was de actie al in de Maria Geboortekerk gehouden. In totaal zijn er 133 rugzakjes naar Oost Europa vervoerd. De Coöp Nijmegen had oranje rugzakjes geschonken en het Protestantse Dienstencentrum in Utrecht de blauwe.

Het inzamelen van zegels van de Coöp leverde - met bijbetaling - handdoeken op voor de kerstactie ten behoeve van de mensen van BedBadBrood.

De kerstactie startte ook met minder kerken dan andere jaren, maar wel deden zeven scholen mee. Voor de Voedselbank werden geen kerstpakketten gemaakt, maar losse levensmiddelen ingezameld. Effata werkte net als andere jaren volop mee met de kerstpakkettenactie voor Stichting Gast, Vluchtelingenwerk, BedBadBrood en Home-Start. Het jaar werd afgesloten met een groot bedrag aan donaties voor de Voedselbank, een behoorlijke hoeveelheid goed houdbare en vaak ook feestelijke levensmiddelen in de hal van de kerk, alsmede 103 kerstpakketten.

- Landwijk

Het plan was om in 2020 weer een aantal gezamenlijke maaltijden te houden voor zowel gemeenteleden als deelnemers aan de Taizé-vieringen.. Op 15 januari was de eerste, bij Paul en Els van Woerkom thuis, met dertien eters. Er waren gesprekken rond het thema 'Een nieuwe start'. Volgende maaltijden konden echter niet meer plaatsvinden vanwege de coronamaatregelen. Met Pinksteren kwam het idee op in de maaltijdgroep om iets lekkers te bakken, aan de hand van een aantal recepten waarin rode vruchten verwerkt moesten worden, als verwijzing naar het vuur en het vrucht dragen vanuit Pinksteren. Er zijn vier taarten gemaakt en bij verschillende mensen aan de deur af gegeven.

Om elkaar toch te kunnen ontmoeten, zijn vanuit het kleine Bartholomeuskerkje in Beek een korte en een langere pelgrimsroute uitgezet, met daarbij een aantal overdenkingen voor onderweg. Zo kon worden bijgedragen aan contact, gezonde beweging en bezinning. Vanaf eind juni lagen er steeds ongeveer twintig routes in de brievenbus bij de kerk. Ieder die dat wilde kon er een meenemen voor een wandeling.

Op 4 oktober hebben vijftien mensen van diverse leeftijden en afkomstig uit alle drie de PGN-secties in twee groepjes de korte pelgrimsroute gelopen en onderweg stil gestaan bij de overdenkingen. Het is mooi om te zien dat er het hele jaar door gebruik wordt gemaakt van de routes. Inmiddels zijn zeker 100 kopieën gemaakt, terwijl sommige routes al meerdere keren zijn gebruikt. Af en toe komen per mail enthousiaste reacties binnen.

In december 2020 is in de kerk en bij een gemeentelid thuis een inzameling gehouden voor de Voedselbank in Groesbeek en Millingen aan de Rijn. Rond Kerst heeft een groep vrijwilligers een kerstbloemetje met een Open Deur bezorgd bij diverse oudere gemeenteleden.

P.V.D.- OOST

In het verslagjaar hebben de medewerksters van de PVD-Oost ongeveer 25 mensen bezocht tussen de 75 en 97 jaar oud. Vergaderingen konden vanwege Corona alleen in de maanden januari en februari plaatsvinden. Dat gold ook voor de twee contactmiddagen die gehouden werden samen met de PVD-Zuid/West in de grote zaal van de Maranathakerk.

Gemeenteleden die de contactmiddagen bezoeken krijgen op hun 75e en 80e verjaardag een bloemetje. In de tussenliggende jaren wordt een kaart bezorgd en na de 80e verjaardag wordt elk jaar een bloemetje bezorgd.

Doordat de voorzitter, Anneke Jansen, dit jaar in augustus helaas is overleden, en verschillende medewerksters noodgedwongen moeten stoppen, heeft de PVD-Oost te kennen gegeven niet zelfstandig verder te kunnen gaan.

P.V.D.- Zuid/West

Co Heurter en Addie Wanders bereidden de vergaderingen voor, waarbij Co als voorzitter optrad.. Alleen in januari en februari was er de maandelijkse vergadering in de Maranathakerk.

De twee Ouderencontactmiddagen die in 2020 plaatsvonden verliepen tot grote tevredenheid gezamenlijk met PVD-Oost. Er kwamen ongeveer 45 personen.

Vanwege het slinkend aantal bezoekers ten gevolge van overlijden of te hoge leeftijd met daaraan gekoppeld gezondheidsproblemen, werd begin van het jaar besloten om ook de Paas-en Kerstviering en het jaarlijkse reisje samen met de PVD-Oost te doen. De coronamaatregelen maakten dat er aan de plannen geen gevolg kon worden gegeven.

In de zomer is vergaderd met enkele medewerksters en ds. Marije Soethout op het plein bij de Maranathakerk

In september is een bijeenkomst geweest tussen drie medewerksters van Zuid/West-, twee van Oost, pastoraal medewerkster Marije Kleinsma, ds Marije Soethout en ouderling Mieke van den Brandt. Toen is o.a. gesproken over een kersttentie voor oudere en eenzame gemeenteleden en ook voor degenen die in deze moeilijke tijd nog steeds beschikbaar zijn voor dienstverlening. Dat plan is ook uitgevoerd.